

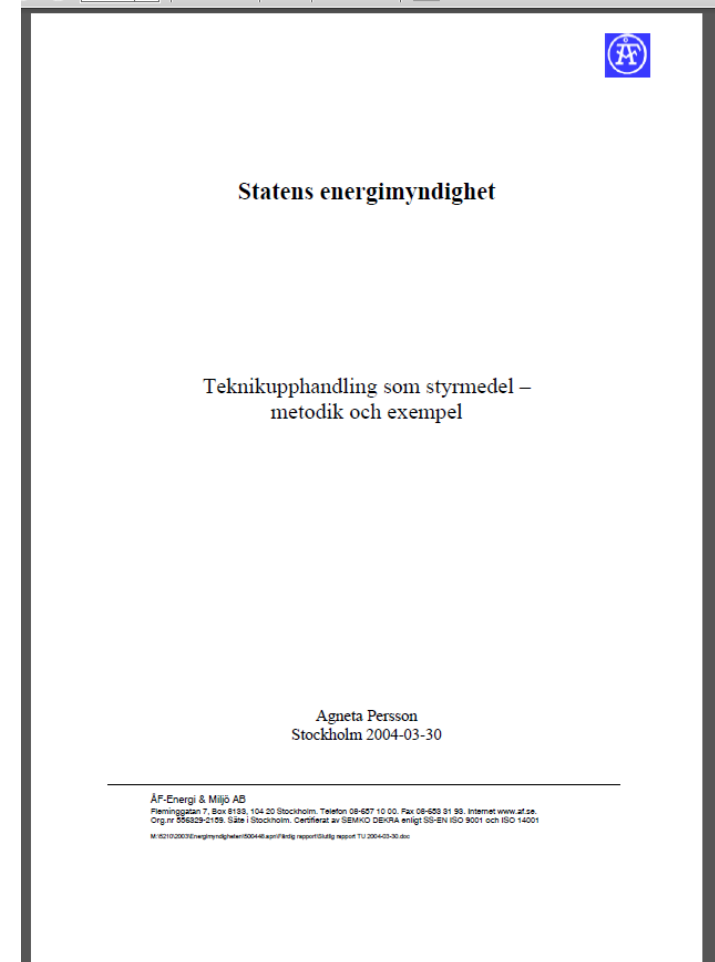
# Innovationsupphandling

Konsten att köpa det som ännu inte  
finns på marknaden

Agneta Persson, Anthesis AB

# INNOVATIONSUPPHANDLING

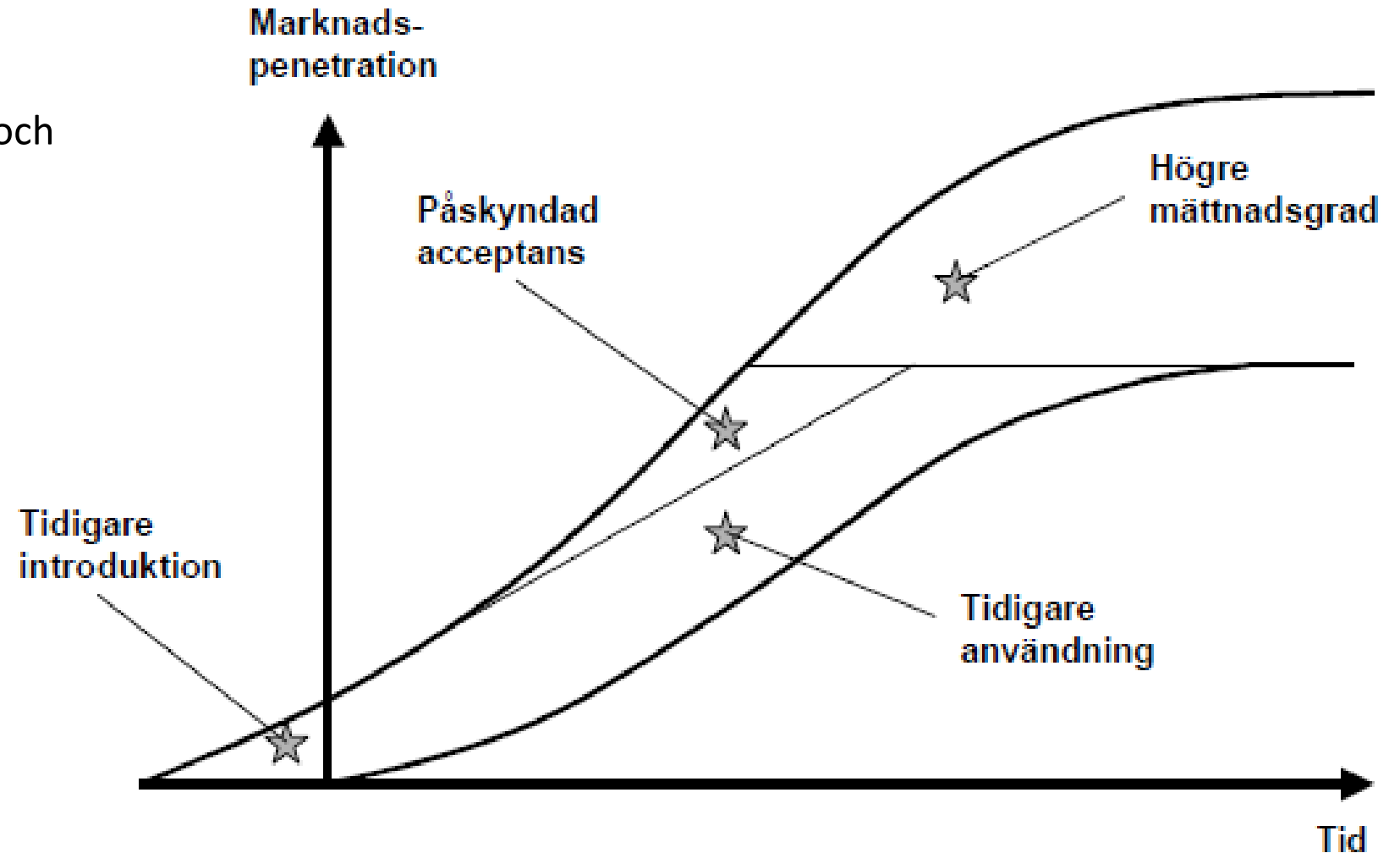
- Innovationsupphandlingsprocessen
- Både produkter och tjänster kan innovationsupphandlas
- Kärt barn har många namn – Tidigare kallade Energimyndigheten innovationsupphandling för teknikupphandling
- Energimyndigheten har genomfört ett 50-tal teknikupphandlingar, de flesta av dessa hade ett mycket positivt resultat



# VILKEN TYP AV STYRMEDEL ÄR INNOVATIONSUPPHANDLING?

Innovationsupphandling är fyra olika typer av styrmedel på en och samma gång.

- Tidigarelägger introduktion
- Tidigarelägger användning
- Påskyndar acceptansen
- Ger högre mättnadsgrad



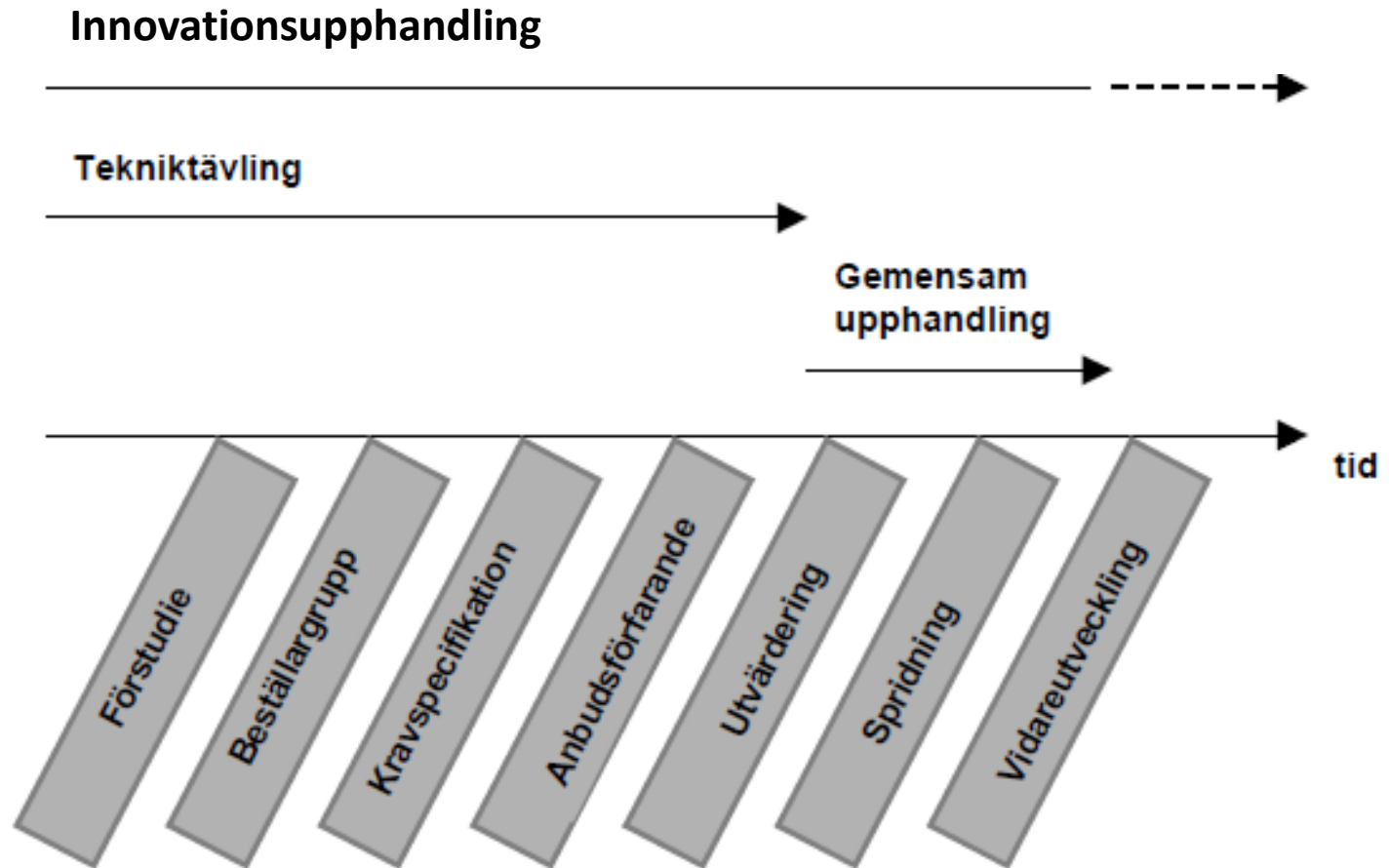
# INNOVATIONSUPPHANDLINGSPROCESSEN

Innovationsupphandling är en process från förstudie till spridning, ibland även vidareutveckling.

Två processer nära besläktade med innovationsupphandling är tekniktävling och gemensam upphandling.

Tekniktävling omfattar förstudie-utvärdering och utseende av vinnare.

Gemensam upphandling utgår från en kravspecifikation för mycket energi-effektiva produkter/tjänster som redan finns, och syftar till en signifikant ökad spridning .



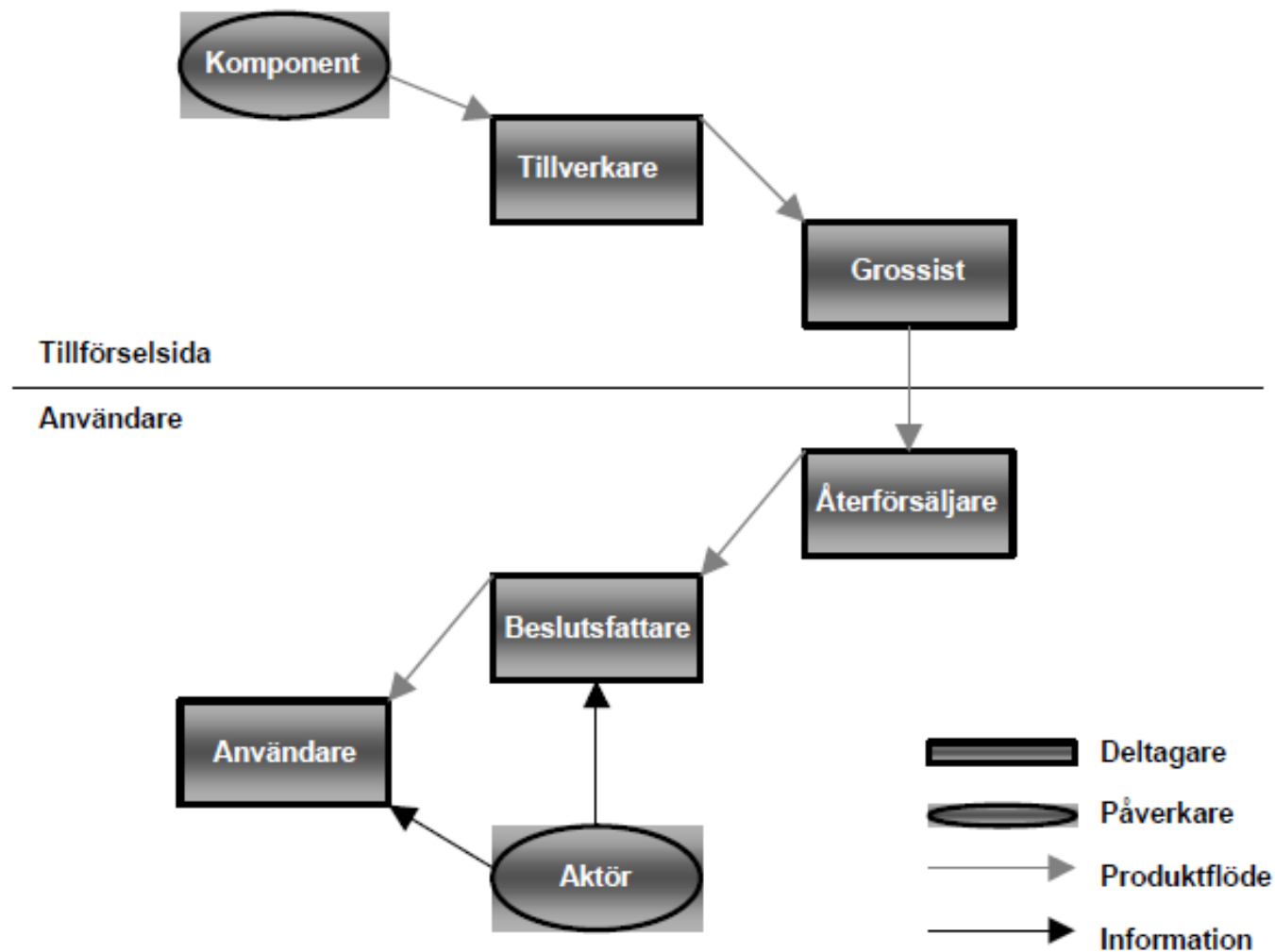
# VÄRDEKEDJAN

Viktigt att analysera vilka aktörer som ingår i värdekedjan för innovationsupphandlingen.

Alla aktörer behöver kartläggas:

- Vilken roll spelar de?
- Hur påverkar de?
- När påverkar de?

Också viktigt att kartlägga hinder och drivkrafter för var och en av aktörerna.



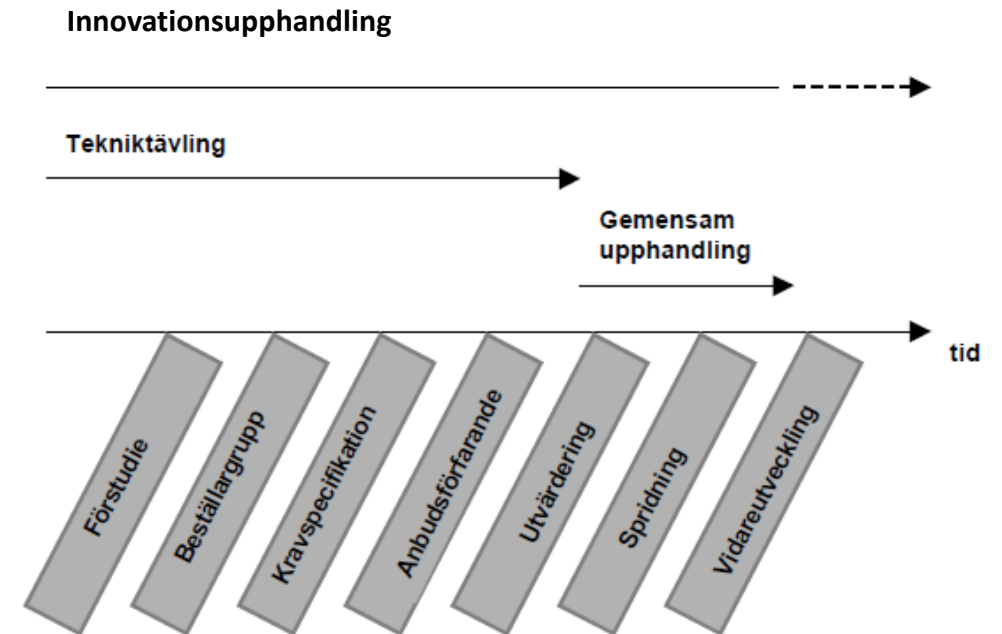
# BEHOV AV FÖRÄNDRING AV METODIKEN

EMs arbete med teknikupphandling startade i början av 1990-talet.

Nu nysatsning på innovationsupphandling - behov av att undersöka vilka förutsättningar som har förändrat sedan dess.

De större förändringar som skett ligger inom:

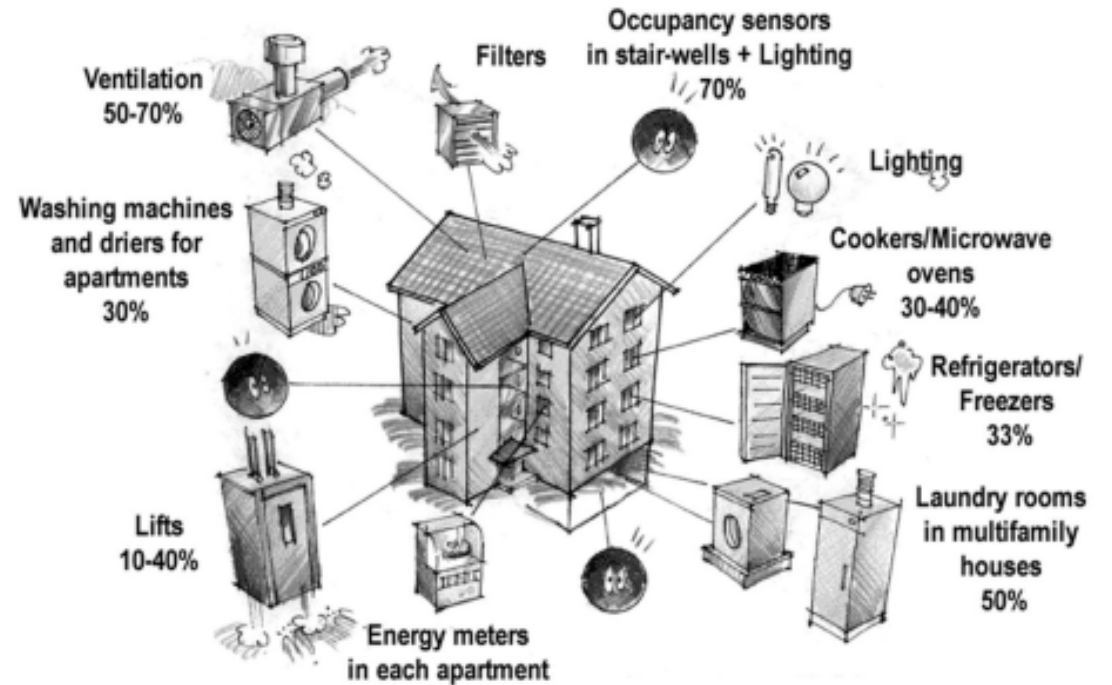
- Juridik - Framför allt avseende LOU
- Aktörer – Vissa nya aktörer har tillkommit, andra har blivit mindre aktiva på marknaden
- Spridning – Nya former för spridning har tillkommit, inte minst genom sociala medier



# KOMPLEXITETEN I INNOVATIONSUPPHANDLINGAR

Viktigt att veta att komplexiteten i innovationsupphandlingsprocessen ökar rejält när man går från komponent => produkt => system

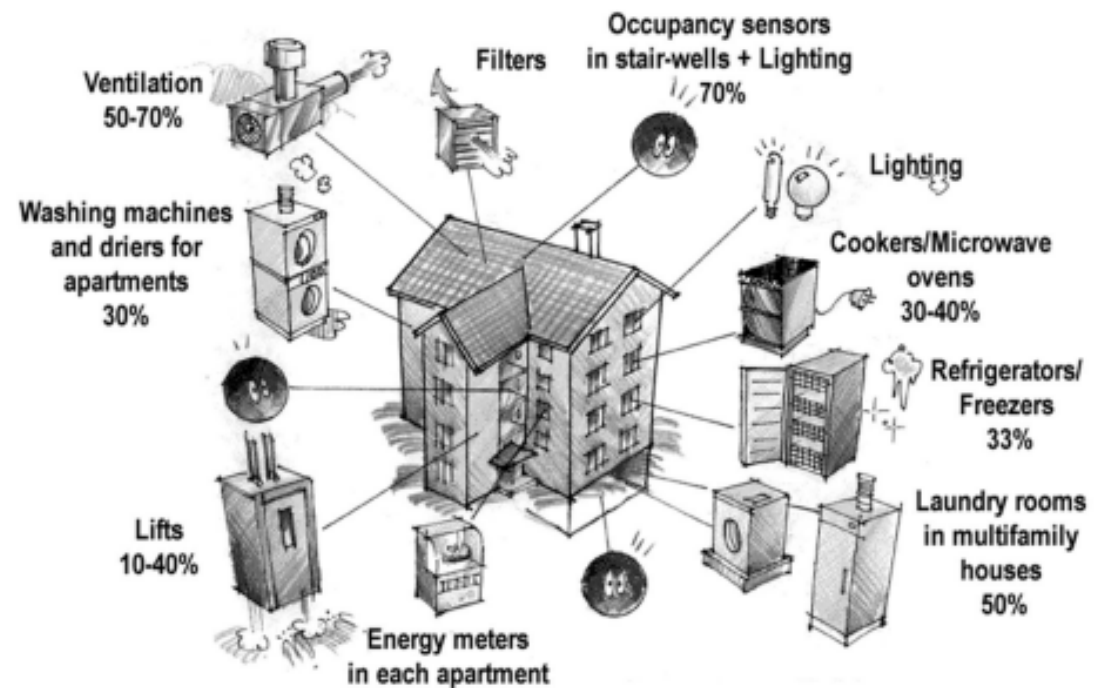
Även tjänster kan innovationsupphandlas



# INTRESSANTA PRODUKTER OCH TJÄNSTER FÖR NÄTVERKEN ATT INNOVATIONSUPPHANDLA

Nätverkens medlemmar har bjudits in till workshops för att identifiera:

- Hur ser behoven av innovationsupphandling ut i nätverken?
- Hur intresserade är nätverkens medlemmar av innovationsupphandling?
- Vilka innovationsupphandlingar kan vara intressanta att genomföra gemensamt mellan flera nätverk?







**BESMÅ**



# INNOVATIONSUPPHANDLING STEG 1 – SMART STYRNING

## Smart styrning kan bidra till:

- Minskade elkostnader för användare
- Mindre belastning för elnätet
- Mer kontroll för användare
- Kan bidra till att färre fel uppstår, som exempelvis fuktskador



# FÖRSTUDIE: INNOVATIONSUPPHANDLING – RATIONELL TILLÄGGSISOLERING

## Tilläggsisolering kan bidra till:

- Minskade elkostnader för användare
- Mindre belastning för elnätet
- Mer behaglig inomhusmiljö
- Minskad risk för fuktskador
- Minskat kallras och strålningsdrag



# FÖRSTUDIERNAS SYFTE & MÅL

Förstudierna ska:

- Belysa vad som i nuläget finns på marknaden (eller på forskarnivå) inom **”smart styrning och intelligenta system”** respektive **”rationell isolering (tilläggsisolering av) småhus”**.
- Redogöra för behovet av en innovationsupphandling av en kostnadseffektiv och energi-effektiviserande lösning för småhus.
- Förbereda för innovationsupphandlingar eller innovationspartnerskap för smart styrning respektive rationell isolering av småhus.



Källa: Tibber





# BESMÅ HAR YTTERLIGARE TVÅ FÖRSLAG TILL IU

Befintliga småhus:

- Konvertering elvärme
- Decentraliserad ventilation



**BELOX**

*Effektiv energi i lokaler*

# BELOK-FÖRSTUDIE: INNOVATIONSUPPHANDLING AV TJÄNSTEN DRIFT AV GEOENERGILAGER

## Förväntat utfall:

- Energieffektiva verktyg, system och metoder är ytterligare utvecklade och förfinade och finns tillgängliga
- Kompetenshöjning av fastighetsägare, entreprenörer och tillverkare
- Byggnader utrustade med geoenergilagrar hos medlemsföretagen och hos andra relevanta fastighetsägare når prestanda enligt specifikation, och kan bibehålla den, över tid.
- Fler geoenergisystem blir byggda.

## Effekten av projektet förväntas bli:

- Avsevärd ökning av antalet anläggningar med geoenergilagrar och en stabilare drift vilket medför en avsevärd reduktion av energianvändningen
- Resurseffektiva byggnader

**BeBC**



# BEBO: INNOVATIONSUPPHANDLING AV BOSTADS-FTX

## Värmeåtervinning med FTX kan bidra till:

- Energibesparingar
- Bättre inomhusklimat

## Syfte:

Förbereda innovationsupphandling av centralt Bostads-FTX

## Genomförande och metod:

- Inkluderar dialog med relevanta aktörer, marknadsanalys och formering av beställargrupp
- Framtagande av kravspecifikation

## Förväntat resultat:

- Projekt- och forskningsansökningar
- Ny teknik, system, koncept, metoder, verktyg

## Förväntat utfall:

- Energieffektiva tekniker, metoder, verktyg och system finns tillgängliga
- Byggnader ägda av medlemsföretagen och andra når prestanda enligt kravspecen när renovering eller nybyggnad sker
- Kompetenshöjning hos fastighetsägare, tillverkare och entreprenörer

## Förväntad effekt:

- 50 % effektivare energianvändning
- Energieffektivare lösningar finns tillgängliga på den kommersiella marknaden
- Resurseffektiva byggnader

# BEBO: INNOVATIONSUPPHANDLING AV TILLÄGGSISOLERING AV YTTERVÄGGAR

## Syfte:

Förbättra marknadsgenomslag för den framtagna affärsmodellen.

## Delmål:

- Vidareutveckla energisignaturmetoden
- Enhetliga energiberäkningar vid marknadsföring och upphandling
- Utveckla funktionsgarantier för tilläggsisolering
- Bilda beställargrupp
- Identifiera 3-4 pilotprojekt

## Genomförande och metod:

- Förstudie som inkluderar workshop, vidareutveckling, skapa beställargrupp, attrahera 3-4 pilotprojekt samt framtagande av kravspecifikation. Förbereda innovationsupphandling (ansökan E2B2)

## Förväntat resultat:

- Projekt- och forskningsansökningar
- Ny teknik, system, koncept, metoder, verktyg

## Förväntat utfall:

- Genomförande av huvudprojekt
- Energieffektiva tekniker, metoder, verktyg och system finns tillgängliga
- Byggnader ägda av medlemsföretagen och andra når prestanda enligt kravspecen när renovering eller nybyggnad sker
- Kompetenshöjning av fastighetsägare, tillverkare och entreprenörer

## Förväntad effekt:

- Rättvisande och effektivare energianvändning
- Tillgängligt på den kommersiella marknaden
- Resurseffektiva byggnader

# BEBO: INNOVATIONSUPPHANDLING AV TILLÄGGSISOLERING AV YTTERVÄGGAR

## Huvudprojekt:

Förstudie till huvudprojekt, stöd söks från av E2B2.

## Mål :

- Bredda tillämpningen från pilotprojekt i Södertälje till ytterligare 3- 5 pilotprojekt (*ska vara ett resultat från förstudien*) till huvudprojekt.
- Utveckla metodik och analysmetoder så att användningsdata som fjärrvärmebolagen har på fastighetsnivå används vid kunddialoger och vid upphandling av energieffektiviseringsåtgärder i fjärrvärmearminda fastigheter.

## Förväntat resultat:

- Utveckla enhetlig metod för verifiering av energisparpotential som kan nyttjas vid upphandlingstillfället.

## Förväntat utfall:

- ...

## Förväntad effekt:

- Utredda förutsättningar för ett utvidgat funktionsansvar där fastighetsägare ska kunna ställa krav på förlängda garantitider vid tilläggsisolering av ytterväggar.



LÅGAN - FÖR ENERGIEFFEKTIVA BYGGNADER

# FÖRSTUDIE: FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR IU – TÄTNING MELLAN BODAR I BOD-ETABLERINGAR

## Mål för projektet:

- Ta fram underlag och sätta ramen för en innovationsupphandling av tätning mellan bodar.
- identifiera intressenter som vill vara med i processen, både leverantörer och beställare, förankra deras deltagande, och adressera och diskutera med dem viktiga frågeställningar som berör innovationsupphandlingen.
- Ta fram ett första förslag på kravspecifikation.

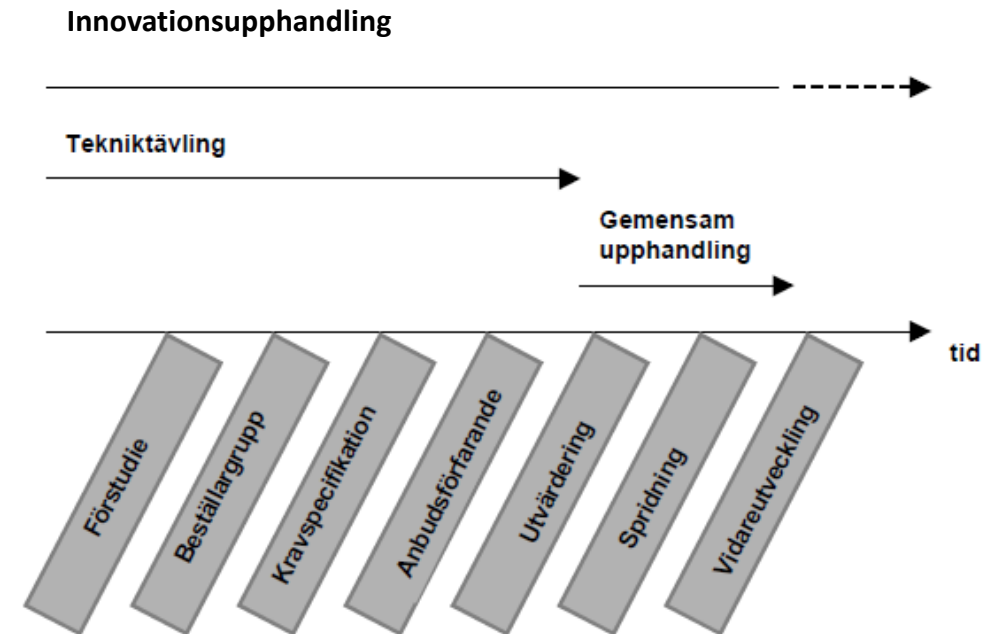
## Tänkt resultat:

- Svara på om det är möjligt att genomföra en innovationsupphandling (eller en tekniktävling) gällande tätning mellan bodar.
- Ta fram en preliminär kravspecifikation
- Beskriva hur en innovationsupphandling kan genomföras.

# KNÄCKFRÅGOR FÖR IU

Några frågor behöver särskild uppmärksamhet:

- Juridik - Framför all avseende LOU
- Aktörer – Förändringar på marknaden
- Beställargruppens åtagande
- Spridning – Nya former för spridning har tillkommit, andra har försvunnit



# INNOVATIONSUPPHANDLING ÄR ETT KRAFTFULLT STYRMEDEL

Tack för er uppmärksamhet!

Frågor?

Agneta Persson

[agneta.persson@anthesisgroup.com](mailto:agneta.persson@anthesisgroup.com)

070-546 76 53

